

בורגמיינשטרן אונ' רעגירדרש
דיזר שטאט אמשטרדם

Amsterdam, 1747 [i.e. [5]507]

Copy held at National Library of Israel

Sysno 990012948440205171

YidNed 307

Transcription:

Ronny Reshef & Mirjam Gutschow

2023

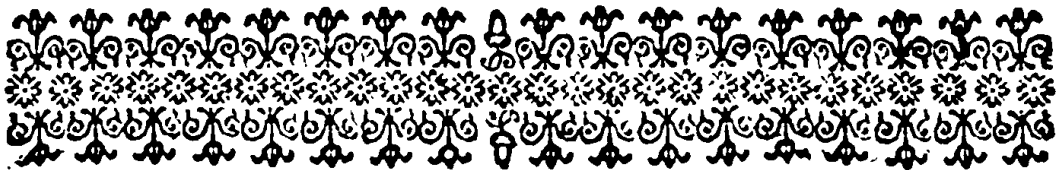
Copied into text file:

2024

Version 2023

Transcribed using Transkribus

doc 1302495

[1r]

בורגרמיינשטרן אונ' רעגירדרש דיזר שטאט
אמשטרדם גהערט הבנדי עש פרזוך ע"י פרנסים
וג"צ מקהל אשכנזים במקום הזה אן איר עדלי גרויש
אכטבאהרי גטאהן . אפראבירן תקנות הנ"ל וויא דיא
זעלביגי אויף גשטעלט זיין :

נעשה ה' מאי 1747

אויף אורדאנאנציא פֿון איר עדלי גרויש אכטבארי
הנ"ל

אונטר שריבן

יאן פון לאן דע יונג

נדפס בבית

יתמי מהמנוח כהר"ר שלמה פרופס כ"ץ זצ"ל מוכרי ספרים

באמשטרדם

[1v]

[empty]

[2r]

תקנות הקהלה

א

דש

מהיום והלאה קיינר זאל נבחר ווערדן צו פרנס הקהלה אויב
שוינט זעלבגר איז מבן ארבעים שנה ומעלה עד חמשים שנה
אם לא זעלבגר מקדם גבאי צדקה מבה"כ הגדולה איז גוועזן אונ'
זעלבג גבאות פֿולקומליך אויז דהיינו שני שנים רצופים כנהוג
ווערט הבין וואהר גנומן . אכֿן היר אונטר זיין ניט בגריפֿן אלטי פרנסים
וועלכי אויב שוינד מקדם קיין גבאים זיין גוועזין אעפ"כ לפרנסי קהלתֿינו
מעגין עליגירט ווערדין . דש פערנר מי שיבחר להיות גבאי צדקה
מבה"כ הגדולה . רעפוזירן מעכט הגבאות אן צו נעמין . או נאך דעם ער
הגבאות הנ"ל אן גנומן העט . זעלביג גבאות מעכט וועלין פֿר לאזן
או אבאנדאנירן זוא איז דער זעלבגר מחויב צו צאהלן בידי פרנסים לקופת
הצדקה דקהלתֿינו יצ"ו סך ארבעה מאות זהובים . אונ' זולכֿר גבאי זאל
ניט דרפֿין משך ששה שנים רצופים לאחר תשלומן קנס הנ"ל נבחר ווערדין
לפרנס הקהלה . ובכֿן ווערט היר מיט ארטיקול ג' מתקנות הקהלה דיא

מקדם גמאכט זיין פֿר זוא ווייט דיזן פונקט קונסערנירט אנולירט . אכֿן לענין שארי פונקטין הנזכרים שם בלייבט זעלבג ארטיקול בתקפֿו :

ב

אונ'

פֿערנר אמפליאירנדה ארטיקול ט' מן פֿאריגי תקנות ווערט שטאטואירט באם א' או יוֹתֿר מהפרנסים וגבאי צדקה הנבחרים ווייגרין מעכטין איר התמנות אן צו נעמין . אונ' דש אויף דיא נאמינאציע מהבחירה קיינה פרשונין יוֹתֿר גפֿונדן מעכטין ווערדין אן וועמי ז' אנשים הנזכרים בתיקון הנ"ל דעות געבין העטין . זוא זעלן דיא זעלביגה ז' אנשים מחדש מוזן דעות שרייבן לשארי אנשים הנקובים בשמותם על דיא ערשט גמאכטי נאמינאציע מהבחירה ואז זעלין פרנסים נאהנטר פֿר פֿאלגין עם הבחירה כדי למלאות מנין החסר באופֿן הנזכר בארטיקול הנ"ל לענין הבחירה ראשונה :

ג

דש

בשארי בתי כנסיות זעלין פרנסים מעגן בוחר זיין לגבאי צדקה . זאלכי יחידים מקהלתינו . דיא פרנסים דא צו ראויים ווערדין פֿינדן אויב שוינט זעלבגי יחידים קיינה מקומות בבה"כ הגדולה אין אייגנטום

[2v]

תקנות הקהלה

אייגנטום על פֿאליא שלהם הבין . והנבחרים לכך אונ' ווייגרין מעכטין הגבאות אן צו נעמין . או נאך דעם הגבאות אן גנומן הבין זעלבגיש מעכטין אבאנדאנירן ישלמו לקופת הצדקה מאה זהובים . ובכֿן ווערט עיי"ז ארטיקול ד"ז מתקני קהלתינו דיא מקדם גמאכט זיין לענין זה אלטערירט :

ד

דש

מהיום והלאה קיינה קידושין זעלן ווערדין גיגעבין הן עיי"אב"ד נר"ו הן עיי"דיינים והן עיי"משרתי קהלתינו יצ"ו . כי אם נאך דעם חתן וכלה פֿולקומליך עיי"השררה יר"ה כפי תיקון ומנהג המדינה גטרויאט ווערדין זיין . ובכֿן ווערט היר מיט תיקון נ"ג מהתקנות דיא מקדם גמאכט זיין גאמפליאירט אונ' פֿר זוא ווייט עש ניטיג איז אלטערירט :

ה

באם

אין יחיד אורח או תושב בקהלתינו ווערט שטארבין זוא זיין

יורשי המת מחויבים צו צאהלן אן הגובה קודם קבורת המת
אל דש יעניגי דש דער גשטארבנר בפונדין ווערט לצדקה חייב
צו זיין . דש אך נשי ובני יחידי ותושבי קהלתינו (דהיינו בנים שהם
ברשות אביהם) . ווען זעלבגי שטארבין איז דער מאן או פאטר מהמת
מחויב צו צאהלן קודם קבורת המת אלש וואש דער מאן או פאטר בפונדן
ווערט אן הצדקה חייב צו זיין . ובאם יורשי המת או דער מאן או
פאטר מעכטין וויגרין צו צאהלן זוא זאל המת נקבר ווערדן אהני סערמאניא
או עהר בצייגונג דנהיגי בשארי מתים הנקברים :

1

לענין

ברית מילה זאל דער סנדק וסנדקת וגם לענין נישואין דער
מאהן פירן הן אנשים הן נשים גם חתן וכלה תורה וחתן וכלה
בראשית בכל ענינים הנ"ל זעלין דיא טראקטאנטין ניט דרפין טראקטירן . אויף
זעצין או מכבד זיין להקרואים אייניגרלייא קונפעקטן או גבעקס . אך קיינס
ניט מיט געבין פיל וויניגר לביתם שיקן אונטר קיינרלייא פרעטעקס
שבעולם ניקש אנדרשט אלש קאפיע . טע . שוקלאט . אונ' ליקערין .
ומי שיעבור ישלם קנס לצדקת קהלתינו סך חמשה ועשרים רייכשטאליר :

לענין

[3r]

תקנות הקהלה

2

לענין

נישואין וסעודת החתונה וכל השייך לזה זאל הכל מוזן פֿר ריכט
אונ' אב גטאן ווערדין בתוך שני ימים רצופים ולא יותר .
דהיינו סבלונות זאל געבין ווערדן אן דען ערשטן טאג . אונ'
קידושין דען פאלגינדין יום . דש אך הסעודה ביום החופה בלבד מוז זיין .
זונדר דש אויף אייניגי אנדרי טאג הן קודם הן לאחר יום החופה אייניגי
סעודה או טראקטאמענט דירעקט אודר אינדירעקט זאל דרפן גמאכט
ווערדין מיט שפעציאלי אורדר אן אלי שול בדיהנטה אויף החתונה דיא באופן
אחר דיריגירט או איין גריכט מעכט ווערדין ניט צו דרפין אסיסטירין . ומי
שיעבור על הנ"ל ישלם קנס לצדקת קהלתינו יצ"ו סך מאה רייכשטאליר
אכן זאל מן מעגין פרייאן על החתונה הן מצד החתן הן מצד הכלה זוא
פיל אונ' זולכי פרושונן כטוב בעיניהם ובכֿן ווערדן היר מיט אלי
ארטיקלין מהתקנות דיא מקדם גמאכט זיין השייכים לדבר זה דיא באופן אחר
דיקטירן אלטערירט :

ח

על

סעודת ברית מילה זאל מן לא יותר דרפין ברייאן אלש עשרים
הויז האלטונגן חוץ סנדק ומוהל . וכך בליל ש"ק על הזכר . גם זאל
מן קיינם ניקש דרפין מיט געבין אך ניט אהיים שיקן . ולכן זאל
דער בעל הברית זיין פרייא צעטל על ידו אונטר צייכנט מוזן געבין ביד השמש
מבה"כ וואו ער גוואונליך אין גיאט אונ' דער שמש זאל דיא צעטיל אן
הפרנס החודש מוזן ווייזן . אונ' ווען הפרנס החודש דיא צעטיל
אפראבירט דען מוז דער זעלביגר שמש קונפורם דיא צעטיל פרייאן
והעובר ישלם קנס לצדקה עשרים רייכשטאליר :

ט

דש

ווייטר דרך כלל . אלי דיא זעלביגי דיא על ידי פרנסים בזמנם
קונדאמנירט ווערדין זיין אייניגן קנס ממון לצדקה דקהלתינו צו מוזן
פולטוהן . או זונשטין עונש . הן בכח התקנות דיא מקדם גמאכט זיין והן
בכח דיזה נאהנטרי תקנות אונ' דש זעלביגי פרשונין מעכטין מנקירן
זעלביגן קנס או עונש צו פולטוהן . זוא זעלין זולכי פרשונין . ווען זיא
שטערבן

[3v]

תקנות הקהלה

שטרבין נקבר ווערדין אהני אייניגי סערעמוניא או עהר בצייגונג דנהיגי
בקבורת שארי מתים אם לא דז יורשי המת או זייני סוקסעסערס
זעלביגן קנס ממון לצדקה צאהלן . או דען עונש אויז לזון :

נעשה באמשטרדם 27 פעברוארי 1747

(זיין אונטר צייכנט)

ראובן בן ר' ליזר המבורגר	פרנס החודש
יוחנן בן ר' קלמן רענז	רעגירנדר פרנס
יוחנן בן ר' משה המבורגר	רעגירנדר פרנס
יאקב בן ר' קאשטן ראטרדם	רעגירנדר פרנס
מיכל בן ר' ליב בינג	אלטר פרנס
זלמן בן מהור"ר פייבלמן קליף	אלטר פרנס
גומפיל בן מהור"ר פייבלמן קליף	אלטר פרנס
נתן בן ר' קאשמן ראטרדם	אלטר פרנס
סענדר בן ר' חיים לוי	אלטר פרנס
זנוויל בן ר' מענדלין טראך	רעגירנדר פרנס
נחן בן ליב הלברשטאט	רעגירנדר פרנס

ג"צ ישן
ג"צ
אלטר פרנס
אלטר פרנס
ג"צ ישן
אלטר פרנס

יעקב בן ר' זלמן נורדן
יעקב בן ר' דוד פרופס
אלי' בן ר' יהודא פוזנר
אנשיל בן ר' זלמן נורדן
בער בן כהר"ר שמעון פאלק
ליזר בן ר' מרדכי כהן

[4r]

אמפליאצי

על תקנות דקהלתינו יצ"ו . ועל
ידי דיא עדלי גרושאכטבארי
הערן בורגרמיינשטרן אונ'
רעגירדרש דיזר שטאט אמשטרדם
אפראבירט אין דאטא ה' מאיי

1747

[4v]

עקסטראקט

אויז עש 11 גרוש מעמאריאל
דיזר שטאט אמשטרדם המונח על
הסעקרעטאריא במקום הנ"ל .
פאליא 51 וכו'

להיות

דש פרנסים וג"צ דקהל אשכנזים יצ"ו . מימים ימימה אונטר
פונדן הבין דש התקנות דקהלתינו יצ"ו (דיא על ידי דיא
עדלי גרויש אכטבאהרי הערן בורגרמיינשטרן אונ' רעגירדרש
מעירנו ה' יר"ה אין דאטא 12 אפריל 1737 גונשטליך אפראבירט זיין)
על ידי כמה יחידים ותושבי קהלתינו ניט כהגון אובסערפירט ווערדן . גם
דש דיא סירקומסטאנציען וואור אין קהלתינו יצ"ו זיך בעת בפונדן טוהט
באיזה דברים נאהנטר רעדרעס ערפאדרט . בכך התאספו ראשי עם יחד
דהיינו אלטי אונ' רעגירנדה פרנסים וג"צ ומנהיגי קהלתינו יצ"ו בחדר
הקהל אונ' הבין בכח ארטיקול ק"ב מתקני קהלה הנ"ל על פי רוב
הדעות . איין פרווארטונג פון עבין מעסיגי גונשטליכי אפראבאציא פון
דיא עדלי גרויש אכטבארי הערן בורגרמיינשטרן אונ' רעגירדרש מעירנו
הנ"ל לטובת קהלתינו יצ"ו רעזאלווירט דיא ארטיקולן הנזכרים
למטה :